

© UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING TLF. 22 85 99 36 / 37
FREDERIKSGT. 2, 0164 OSLO FAX 22 85 95 24

Neg.nr.: 24225/24 C nr.: A 98/86

Motiv: Enkel skapthull øks

Nordre Koreaseu

Funnsted: Åsa, Steinsfjorden,

Ringenike K, Buskemd

Tid: sta Foto: _____

© Universitetets Oldsaksamling
Frederiksgt. 2 0164 OSLO
Foto: Ase Kari Hammer

Vedlegg / Tilhører
Sak: 98/3782

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK
Frederiks gate. 3. 0164 OSLO

Telefon: 22 41 63 00 Telefax: 22 41 10 12

rek. nr. 98 / 3782

Saks nr: _____

Aks nr: 98/86 Innlevert av: Roger M. Konieczny

Adr: Håkonsvei 101, 1470 Lørenskog

I samband med (funn) av skaffhulløks _____ på

Gårdsnavn, gårds- og bruksnr: _____ i

kirkesogn(s), prestegjeld (p), kommune(k), fylke: _____

Åsa ved Steinsfjorden, Ringerike

ville vi være takknemlig for å få vite:

Finnerens navn: Roger M. Konieczny

Finnerens adresse: Håkonsvei 101, 1470 Lørenskog

Grunneierens navn: Arne Olsen

Grunneierens adresse: Furuvegen, Råholt,

Har funnstedet noe særlig navn? _____
Hva slags mark og lende (åker, hage, skog, ur, strand, vann e.l.):

1 en bakke skråning ca. 15 m fra "sprengt" vei

Hvis dette ikke passer, angi funnstedet ut fra faste terrengmerker (vann, nut, vei, berghammer, trigonometrisk punkt e.l.):

Hvor dypt lå det? Blottet Høyde over havet: 40-50m over Steinsfjorden

Under hva slags arbeid? Tilfeldig Når? 11/4-98

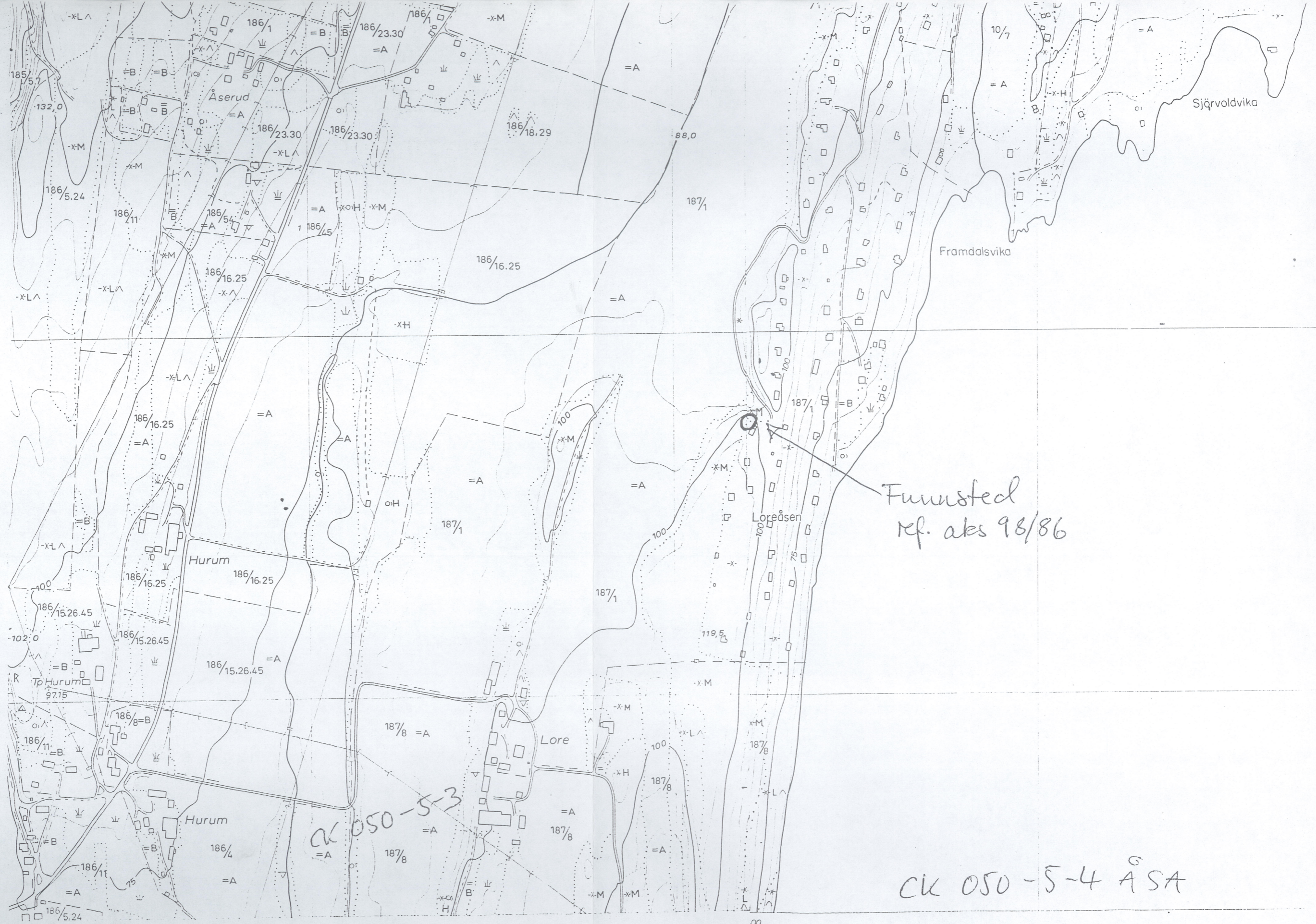
Ble det sett annet av interesse (trekull, bein, aske, steinheller):

Dersom her ikke er plass nok, bruk baksiden eller nytt ark.

~~Ønsker De finnerlønn~~, eller er funnet gave til Museet? I siste tilfelle vil De få tilsendt diplom med fotografi av oldsaken/sakene. (Stryk under det som passer).

Returneres: Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk
Frederiks gate 3 0164 OSLO

Furusted
ref. aks 98/86

CK 050-5-3

CK 050-5-4 ÅSA

Vedlegg / Tilhører
Sak: 98/3782

UNIVERSITETET
I OSLO

0605

ARKIV

Roger M. Konieczny
Håkonsvei 101
1470 Lørenskog

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE
OG NUMISMATIKK

Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset
Frederiks gate 3
0164 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 98/3782 - 1

Håkon Glørstad
Besøksadresse
St. Olavs gt. 29

Oslo: 8 juni 1998

Telefon: (47) 22 85 19 75
Telefaks: (47) 22 85 19 38
E-mail: hakon.glorstad@iakn.uio.no

Enkel skafthulløks (aks 98/86) fra Åsa, Steinsfjorden, Ringerike k, Buskerud.

Universitetets Oldsaksamling vil med dette takke for den fine skafthulløksen vi har mottatt fra Dem. Typen kalles «enkel skafthulløks» og dateres til siste del av yngre steinalder, ca 2400-1800 f.Kr. Disse øksene finnes i mange forskjellige størrelser og mange eksemplarer har kraftige bruksspor etter hårdhendt bruk. De må betraktes som et viktig og ikke minst allsidig redskap for bøndene på denne tiden. For øksen kan settes i sammenheng med jordbruket i siste del av yngre steinalder. Jordbruket ble introdusert allerede ca 4000 f.Kr, men det var først i siste del av yngre steinalder produksjonen skjøt fart og større områder ble underlagt bonden. På Østlandet skyter kornproduksjonen fart. Dette går tydelig fram av avleiringer av kornpollen i myrene fra denne tiden, og de mange funnene av rydningsøkser av stein.

Fra denne siste delen av yngre steinalder blir sporene etter mennesker på Ringerike relativt tallrike, og det er spesielt de enkle skafthulløksene som er vanlige. Dette kan bety at den fruktbare jorden på Ringerike nå for alvor ble ryddet. Skafthulløksene fra Ringerike er funnet av interesserte amatører og bønder, vanligst i dyrket mark, i sandtak og i veiskjæringer. Flere av øksene stammer nok fra gamle graver, da det var vanlig å la den døde få med seg en øks eller en dolk av flint i graven. Man skal ikke se bort fra at øksen De fant kan stamme fra en grav over en av Ringerikes bønder som døde for over 4000 år siden.

Øksen fra Åsa er et fint bidrag til museets samlinger fra Ringerike som vi er glade for å ha fått inn. Øksens vitenskapelige verdi øker betraktelig når stedsangivelsen kan gjøres eksakt. Vi hadde derfor satt stor pris på at De avmerket på vedlagte kart hvor De fant øksen. Vi håper det vedlagte fotografiet og funndiplomet faller i smak.

Vennlig hilsen

Heid G. Resi
Leder for museumsavdelingen

Håkon Glørstad
Førstekonsulent

Kopi: Fylkeskommunen, Kulturavdelingen.

Department of Archaeology, Numismatics and History of Art
University of Oslo

ARKIV

HOL 17 JUN 1998
0605
98/3782 2

Universitetet i Oslo
v/ Håkon Glørstad
Fredriks gate 2
0164 OSLO

Deres ref.: 98/3782

Dato den 14. juni 1998

Vedrørende funn av enkel skafthulløks (aks 98/86) ved Steinsfjorden, Ringerike.

Takk for mottatt diplom, foto og fyldig beskrivelse/datering av funnet. Det gleder meg at denne øksen også utgjør et lite bidrag til Oldsakssamlingen. Det var i den anledning ønske om å angi eller avmerke funnstedet mer nøyaktig på tilsendt kartutsnitt. Beklageligvis var mine tidligere opplysninger om funnsted i "nærheten av Åsa" noe unøyaktige eller retttere sagt feil. Årsaken til dette var at jeg ved besøket på museet, faktisk ikke kom på hva stedet het. Antok at Dere eventuelt ville ta nærmere kontakt slik at angivelsen kunne bli korrekt.

Som informasjon i sakens anledning så er jeg utdannet geolog og har fra tid til annen lett etter fossiler i dette området gjennom de siste 15-20 årene. Dette var også tilfelle denne gangen da funnet av skafthulløksen ble gjort, fordi den grønne bergarten skilte seg ut i forhold til hva jeg ellers er vant til å finne. Det ble opplyst i Deres følgebrev at slike funn er relativt tallrike og blir ofte funnet både i åkrer, sandtak og veiskjæringer. Jeg vil likevel nevne, tross min begrensede kunnskap, at selve funnet og funnstedet for meg virker noe utradisjonelt i så måte.

Funnet ble nemlig gjort på en naturlig kulle eller rygg (i dag skogkledd). Øksen lå helt oppe i dagen, anslagsvis 5m fra toppen og 15 m høyere enn nivået på den tilgrensende åkeren mot vest. Fra kollen har man utsikt i minst 300 grader. Jeg tror også at det er en naturlig kløft mellom funnstedet og neste høyderykk mot nord (20-25m bredt) som f. eks. kunne være et naturlig "dyretråkk" som ledet til Steinsfjorden. Det som umiddelbart slo meg var, at dersom jeg skulle hatt tilhold noe sted i området (på den tiden) måtte det vært nettopp der. Vel, jeg kjenner ikke til hva slags boform "bonden" hadde i yngre steinalder, men dersom den var av en primitiv form, kunne lokaliteten vært en ypperlig boplass.

Jeg er også kjent med at denne type funn vanligvis er knyttet til gravplasser og at funnene blir gjort når nye arealer ryddes, graves ut osv. Men at nettopp dette funnstedet skulle ha vært en gravplass virker for meg noe underlig. Kollen består av massiv skifer med et svært tynt jordlag. Med mindre det forelå en spesiell form for gravskikk så synes funnstedet dårlig egnet. Det faktum at øksen også synes kraftig erodert på den siden som vendte ut i dagen, tyder på at den har ligget eksponert forholdsvis lenge og kanskje aldri har vært begravd. Men dette kan selvfølgelig også være bruksspor som antydet.

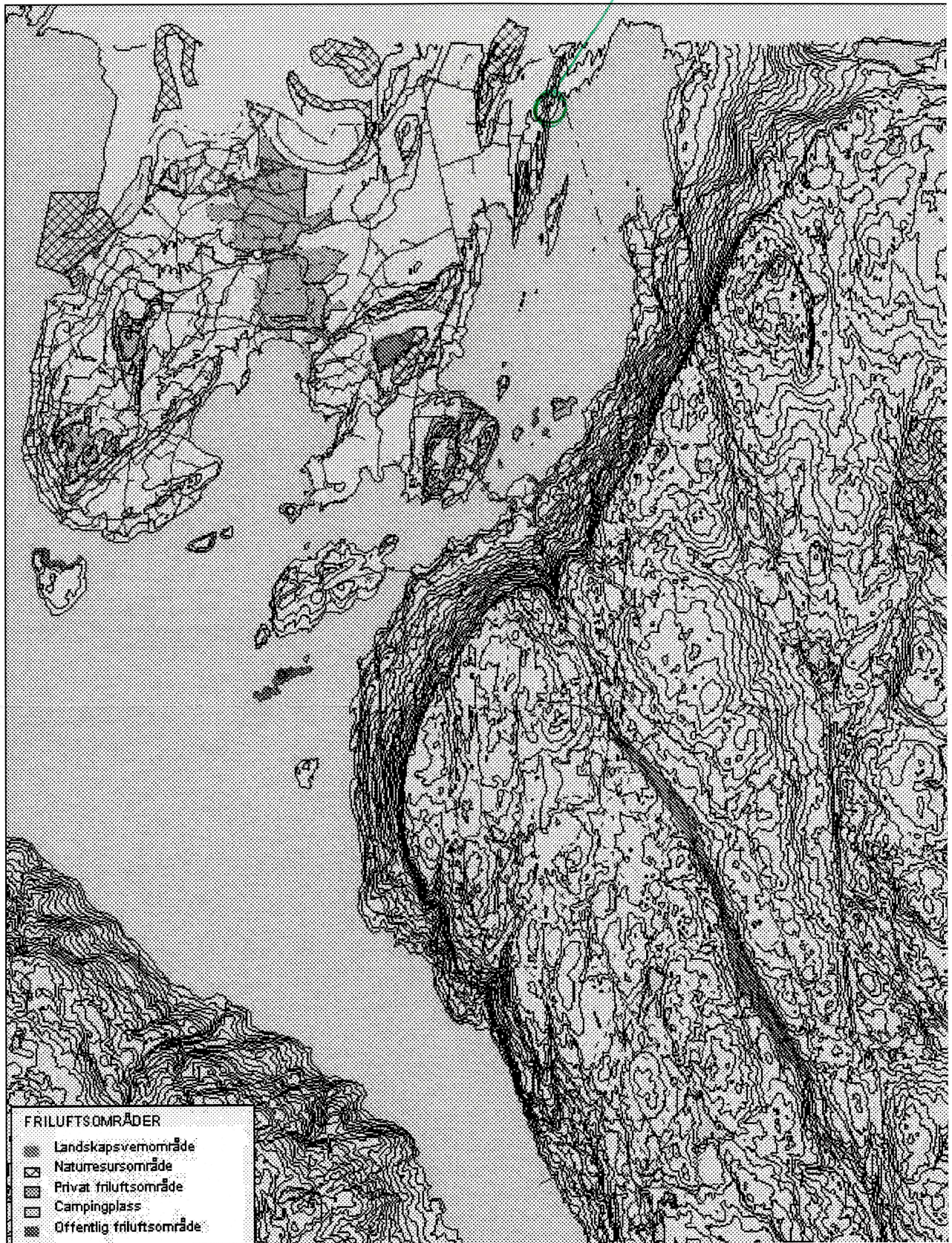
Vel, håper at denne tilleggsinformasjon kan være av noe nytte og om mulig gi en forklaring på hvorfor den ble funnet så høyt i terrenget. Var det kun tilfeldig, høyst normalt eller kan funnstedet ha vært noe annet enn en tradisjonell gravplass? I møteser om mulig en kort kommentar vedrørende dette (kan eventuelt treffes på tlf. 22 041240 på dagtid).

Videre, for å få funnet korrekt plassert og registrert, så ble funnet gjort (tror jeg) i Hole kommune ved Nordre Loreåsen, ca. en km syd for Tollpinnerudsvingen/-tunnelen) og ikke Åsa, dvs. på motsatt side av Steinsfjorden. Vedlegger et kart for orientering og avventer et nytt kartutsnitt, slik at funnstedet kan avmerkes.

Vennlig hilsen

Roger M. Konieczny
Håkonsvei 101
1470 Lørenskog

Antatt
funnsted

UNIVERSITETET
I OSLO

0605
ARKIV

Roger M. Konieczny
Håkonsvei 101
1470 Lørenskog

INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE
OG NUMISMATIKK

Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset
Frederiks gate 3
0164 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 98/3782-3

Håkon Glørstad
Besøksadresse
St. Olavs gt. 29

Oslo: 22 juni 1998

Telefon: (47) 22 85 19 75
Telefaks: (47) 22 85 19 38
E-mail: hakon.glorstad@iakn.uio.no

Funn av enkel skaffthulløks (aks 98/86) på Nordre Loreåsen ved Steinsfjorden, Ringerike k, Buskerud

Vi viser til Deres brev av 14. juni og takker for de nye funnopplysningene. Som De selv påpeker så er funnstedet uvanlig for funn av denne typen, og vi håper at vi kan foreta en befaring av stedet når anledningen byr seg. Ytterligere kommentarer til funnet får vel vente til stedet er tatt nærmere i øyesyn. Vi har lagt ved et nytt kartutsnitt som vi håper skal dekke det aktuelle området.

Vennlig hilsen

Heid G. Resi
Leder for museumsavdelingen

Håkon Glørstad
Førstekonsulent

Kopi: Fylkeskommunen, kulturavdelingen